

V Bruselu dne 20.5.2020
COM(2020) 503 final

Doporučení pro

DOPORUČENÍ RADY

**k národnímu programu reforem Česka na rok 2020 a stanovisko Rady ke
konvergenčnímu programu Česka z roku 2020**

Doporučení pro

DOPORUČENÍ RADY

k národnímu programu reforem Česka na rok 2020 a stanovisko Rady ke konvergenčnímu programu Česka z roku 2020

RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na čl. 121 odst. 2 a čl. 148 odst. 4 této smlouvy,

s ohledem na nařízení Rady (ES) č. 1466/97 ze dne 7. července 1997 o posílení dohledu nad stavy rozpočtů a nad hospodářskými politikami a o posílení koordinace hospodářských politik¹, a zejména na čl. 9 odst. 2 uvedeného nařízení,

s ohledem na doporučení Evropské komise,

s ohledem na usnesení Evropského parlamentu,

s ohledem na závěry Evropské rady,

s ohledem na stanovisko Výboru pro zaměstnanost,

s ohledem na stanovisko Hospodářského a finančního výboru,

s ohledem na stanovisko Výboru pro sociální ochranu,

s ohledem na stanovisko Výboru pro hospodářskou politiku,

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) Dne 17. prosince 2019 přijala Komise roční strategii pro udržitelný růst, jež zahájila evropský semestr koordinace hospodářských politik pro rok 2020. Náležitě přitom zohlednila evropský pilíř sociálních práv vyhlášený Evropským parlamentem, Radou a Komisí dne 17. listopadu 2017. Dne 17. prosince 2019 přijala Komise na základě nařízení (EU) č. 1176/2011 taktéž zprávu mechanismu varování, ve které není Česko uvedeno mezi členskými státy, u nichž bude proveden hloubkový přezkum.
- (2) Dne 26. února 2020 byla zveřejněna zpráva o České republice pro rok 2020². V této zprávě byl posouzen pokrok, jež Česko učinilo v plnění jemu určených doporučení přijatých Radou dne 9. července 2019³, v přijímání opatření v návaznosti na doporučení přijatá v předchozích letech a v plnění národních cílů v rámci strategie Evropa 2020.
- (3) Dne 11. března 2020 Světová zdravotnická organizace oficiálně prohlásila šíření onemocnění COVID-19 za globální pandemii. Jedná se o závažné ohrožení veřejného zdraví, které se dotýká občanů, společnosti i hospodářství. Pandemie vytváří značný

¹ Úř. věst. L 209, 2.8.1997, s. 1.

² SWD(2020) 502 final.

³ Úř. věst. C 301, 5.9.2019, s. 117.

tlak na vnitrostátní systémy zdravotní péče, narušuje globální dodavatelské řetězce, způsobuje volatilitu na finančních trzích, vyvolává šoky ve spotřebitelské poptávce a negativně poznamenává celou řadu odvětví. Ohrožuje pracovní místa a příjmy lidí a podnikání společností. Pandemie vyvolala velký hospodářský otřes, který už v Evropské unii zanechává vážné následky. Dne 13. března 2020 přijala Komise sdělení⁴, v němž vyzvala ke koordinované hospodářské reakci na tuto krizi se zapojením všech aktérů na vnitrostátní úrovni a na úrovni Unie.

- (4) Několik členských států vyhlásilo nouzový stav nebo zavedlo mimořádná opatření. Veškerá mimořádná opatření by měla být striktně přiměřená, nezbytná, časově omezená a v souladu s evropskými a mezinárodními standardy. Měla by podléhat demokratickému dohledu a nezávislému soudnímu přezkumu.
- (5) Dne 20. března 2020 přijala Komise sdělení o aktivaci obecné únikové doložky Paktu o stabilitě a růstu⁵. Tato doložka stanovená v čl. 5 odst. 1, čl. 6 odst. 3, čl. 9 odst. 1 a čl. 10 odst. 3 nařízení (ES) č. 1466/97 a v čl. 3 odst. 5 a čl. 5 odst. 2 nařízení (ES) č. 1467/97 usnadňuje koordinaci rozpočtových politik v dobách závažného hospodářského útlumu. Komise ve svém sdělení Radě předestřela svůj názor, že vzhledem k očekávanému závažnému hospodářskému útlumu v důsledku rozšíření onemocnění COVID-19 připouští stávající podmínky aktivaci doložky. Hodnocení Komise odsouhlasili 23. března 2020 ministři financí členských států. Aktivace obecné únikové doložky umožňuje dočasně se odchýlit od postupu korekce k dosažení střednědobého rozpočtového cíle, pokud to neohrozí udržitelnost veřejných financí ve střednědobém horizontu. Pokud jde o nápravnou složku, může Rada na doporučení Komise rovněž rozhodnout o úpravě fiskální trajektorie. Obecná úniková doložka nicméně nepozastavuje postupy v rámci Paktu o stabilitě a růstu. Členským státům dovoluje odchýlit se od rozpočtových požadavků, které by se uplatňovaly za normálních okolností, a Komisi a Radě umožňuje provádět v rámci paktu nezbytná opatření pro koordinaci politik.
- (6) Je třeba přijímat průběžná opatření, aby se šíření pandemie omezilo a udrželo pod kontrolou, aby se posílila odolnost vnitrostátních systémů zdravotní péče, aby se zmírnily socioekonomické důsledky prostřednictvím podpůrných opatření pro podniky a domácnosti a aby se zajistily adekvátní zdravotní a bezpečnostní podmínky na pracovištích s výhledem na obnovení ekonomické aktivity. Unie by měla plně využívat rozličné nástroje, které má k dispozici, aby podpořila úsilí členských států v těchto oblastech. Členské státy a Unie by současně měly společně pracovat na přípravě opatření, která jsou nutná pro návrat k normálnímu fungování naší společnosti a ekonomik a k udržitelnému růstu, přičemž do těchto opatření by měly mimo jiné začlenit ekologickou a digitální transformaci a promítnout veškeré ponaučení z krize.
- (7) Krize způsobená pandemií COVID-19 poukázala na flexibilitu, kterou jednotný trh nabízí k přizpůsobení se mimořádným situacím. Aby se však zajistil rychlý a plynulý přechod k fázi oživení a k volnému pohybu zboží, služeb a pracovníků, musí být hned, jak přestanou být nezbytná, zrušena mimořádná opatření, jež brání normálnímu fungování tohoto trhu. Ze stávající krize vyplynulo, že jsou zapotřebí pohotovostní plány ve zdravotnictví, zahrnující zejména lepší nákupní strategie, diverzifikované dodavatelské řetězce a strategické rezervy základního vybavení. Jedná se o klíčové prvky pro vypracování rozsáhlejších pohotovostních plánů.

⁴ COM(2020) 112 final.

⁵ COM(2020) 123 final.

- (8) Normotvůrce Unie již změnil příslušné legislativní rámce⁶ tak, aby členské státy mohly mobilizovat veškeré nevyužité zdroje z evropských strukturálních a investičních fondů a řešit tak mimořádné dopady pandemie COVID-19. Tyto změny zajistí další flexibilitu a také zjednodušené a efektivnější postupy. Aby se zmírnily tlaky v oblasti peněžních toků, mohou členské státy v účetním období 2020–2021 rovněž využít 100% míru spolufinancování z rozpočtu Unie. Česko se vyzývá, aby těchto možností plně využívalo a jejich prostřednictvím pomáhalo jednotlivcům a odvětvím, kterých se zmíněné problémy dotýkají nejvíce.
- (9) Je pravděpodobné, že socioekonomické důsledky pandemie se projeví nerovnoměrně napříč regiony, a to kvůli rozdílným modelům specializace. Současná situace s sebou tedy nese značné riziko, že se v Česku prohloubí regionální a územní rozdíly nebo že vzniknou nové územní rozdíly v rámci regionů, přičemž se mimo jiné ještě zhorší již pozorovaný trend prohlubování rozdílů mezi Karlovarským a Ústeckým krajem a zbytkem země. Jelikož kromě výše uvedeného hrozí i dočasné narušení procesu konvergence mezi členskými státy, vyžaduje současná situace cílené politické reakce.
- (10) Dne 7. května 2020 předložilo Česko svůj národní program reforem na rok 2020 a 30. dubna 2020 svůj konvergenční program z roku 2020. Vzhledem k jejich provázanosti byly oba programy posuzovány současně.
- (11) Na Česko se v současné době vztahuje preventivní složka Paktu o stabilitě a růstu.
- (12) V konvergenčním programu z roku 2020 vláda předpokládá, že celkové saldo se zhorší z přebytku ve výši 0,3 % hrubého domácího produktu (HDP) v roce 2019 na schodek ve výši 5,1 % HDP v roce 2020. Pro rok 2021 je pak prognózován pokles schodku na 4,1 % HDP. Míra zadlužení, která se v roce 2019 snížila na 30,8 % HDP, by podle konvergenčního programu z roku 2020 měla v roce 2020 vzrůst na 37 %. Makroekonomický a fiskální výhled ovlivňuje vysoká nejistota spojená s pandemií COVID-19.
- (13) Česko v reakci na pandemii COVID-19 a v rámci koordinovaného unijního přístupu přijalo rozpočtová opatření, aby zvýšilo kapacitu systému zdravotní péče, zabránilo šíření pandemie a poskytlo pomoc obzvláště zasaženým jednotlivcům a odvětvím. Podle konvergenčního programu z roku 2020 dosahují tato rozpočtová opatření výše 4 % HDP. Součástí opatření jsou kompenzační daňové úlevy, prominutí povinných plateb na sociální a zdravotní pojištění na dobu šesti měsíců pro osoby samostatně výdělečně činné (1 % HDP), tzv. kurzarbeit (1 % HDP), prominutí letošních červnových záloh na daň z příjmu fyzických a právnických osob (0,8 % HDP) a opatření v oblasti zdravotnictví (0,7 % HDP). Česko také oznámilo opatření, která sice nemají okamžitý přímý dopad na rozpočet, ale přispějí k podpoře likvidity pro podniky. Jedná se zejména o režimy záruk pro poskytování úvěrů malým a středním podnikům a velkým podnikům. Podmíněné závazky, které jsou s těmito novými opatřeními spojeny, však konvergenční program nekvantifikuje. Většina opatření, o něž se program opírá, byla rovněž promítnuta do prognózy Komise z jara 2020.

⁶ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2020/460 ze dne 30. března 2020, kterým se mění nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1301/2013, (EU) č. 1303/2013 a (EU) č. 508/2014, pokud jde o specifická opatření pro aktivaci investic do systémů zdravotní péče členských států a do jiných odvětví jejich ekonomik v reakci na šíření onemocnění COVID-19 (investiční iniciativa pro reakci na koronavirus) (Úř. věst. L 99, 31.3.2020, s. 5), a nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2020/558 ze dne 23. dubna 2020, kterým se mění nařízení (EU) č. 1301/2013 a (EU) č. 1303/2013, pokud jde o specifická opatření k zajištění mimořádné flexibility pro využití evropských strukturálních a investičních fondů v reakci na rozšíření onemocnění COVID-19 (Úř. věst. L 130, 24.4.2020, s. 1).

Některá opatření, která nešlo kvantifikovat nebo jejichž platnost přesahovala datum uzavěrky datových zdrojů, prognóza zohlednit nemohla. Opatření, která Česko přijalo, jsou celkově v souladu s pokyny stanovenými ve sdělení Komise o koordinované ekonomické reakci na koronavirovou nákazu COVID-19. Plné provedení těchto opatření a následné přeorientování fiskálních politik směrem k dosažení obezřetných střednědobých fiskálních pozic, až to hospodářské podmínky dovolí, přispěje k zachování fiskální udržitelnosti ve střednědobém horizontu.

- (14) Podle prognózy Komise z jara 2020 by mělo české saldo veřejných financí (za předpokladu, že nedojde ke změně politik) činit $-6,7\%$ HDP v roce 2020 a $-4,0\%$ v roce 2021. Míra zadlužení v letech 2020 a 2021 zůstane podle prognózy pod 60% HDP.
- (15) Dne 20. května 2020 vydala Komise zprávu vypracovanou v souladu s čl. 126 odst. 3 Smlouvy, jelikož Česko pro rok 2020 plánuje překročit referenční hodnotu schodku ve výši 3% HDP. Celkově z analýzy vyplývá, že kritérium schodku stanovené ve Smlouvě a v nařízení (ES) č. 1467/97 není splněno.
- (16) Česko vyhlásilo od 12. března do 17. května 2020 nouzový stav, aby snížilo dopad pandemie COVID-19, přičemž zavřelo školy a omezilo konání akcí, provoz obchodů a výrazně také shromažďování lidí. Od 15. března do 17. května 2020 byly rovněž částečně uzavřeny pozemní hranice. Toto částečné uzavření omezilo české pracovníky vyjíždějící do zahraničí a zahraniční pracovníky přijíždějící do Česka, což způsobilo místní nedostatek pracovní síly, zejména v oblasti výroby a sezónních prací, a poznamenalo základní dodavatelské řetězce. S cílem pomoci domácnostem a firmám překonat současnou krizi oznámila vláda stimulační balíček zahrnující opatření přímé podpory a veřejné záruky. Tento balíček může zajistit dočasnou úlevu, ale i tak se očekává, že ekonomika bude v roce 2020 vážně zasažena, protože došlo k poklesu zahraniční poptávky a k narušení hospodářské činnosti kvůli omezení volného pohybu osob. Reálný HDP by se měl v roce 2021 opět postupně zlepšovat, ale návrat k hodnotám roku 2019 je v období pokrytém predikcí nepravděpodobný. Předpokládá se, že dopad na odvětví, jako jsou doprava, pohostinství nebo cestovní ruch, bude významný. V zemi se zvýší nezaměstnanost, situaci však bude zmírňovat předchozí napjatost trhu práce, uvedený stimulační balíček a nízký podíl smluv na dobu určitou. Orgány zavedly několik režimů státních záruk pro podniky všech velikostí, aby byla zajištěna podpora likvidity. Domácnosti a podniky postižené krizí si také mohou na dobu tří nebo šesti měsíců odložit splátky spotřebitelských a hypotečních úvěrů. Při koncipování a provádění uvedených opatření je třeba zohlednit odolnost bankovního sektoru. Česká národní banka rovněž podnikla četná opatření ke zmírnění dopadu krize na finanční sektor.
- (17) Včasné snahy potlačit výskyt onemocnění COVID-19 pomohly v Česku šíření viru zpomalit. Byla přijata opatření ke zvýšení nabídky zdravotnického vybavení a k zajištění potřebné infrastruktury, aby byl zdravotnický systém připraven zvládnout větší poptávku. Zdravotní stav české populace se v posledních letech výrazně zlepšil a přiblížil se průměru EU. Existují však značné regionální rozdíly ve střední délce života, částečně dané socioekonomickými a behaviorálními faktory. Celková subjektivně neuspokojená potřeba zdravotní péče sice patří k nejnižším v EU, ale mezi regiony přetrvávají rozdíly, pokud jde o distribuci zdravotnických prostředků a rozmístění zdravotnického personálu, který čelí zvýšené zátěži. Očekává se, že podstatná část pracovní síly ve zdravotnictví odejde v nadcházejících letech do důchodu. Ke zmírnění dopadu pandemie COVID-19 bude zapotřebí zlepšit odolnost a krizovou připravenost zdravotnického systému a současně podpořit rovný přístup k

zvýšené nabídce primární a integrované péče, aby se omezily zbytečné hospitalizace. Tímto způsobem se zároveň může zlepšit prevence a léčba dalších zdravotních potíží. Systémy elektronického zdravotnictví jsou stále omezené, navzdory národní strategii elektronického zdravotnictví vytyčené pro období 2016–2020.

- (18) Trh práce byl po celý rok 2019 a začátkem roku 2020 i nadále robustní a vykazoval pozitivní výsledky u většiny ukazatelů. Míra zaměstnanosti dále rostla a míra nezaměstnanosti klesla na nejnižší hodnotu v historii. Podle prognózy Komise se však míra nezaměstnanosti v roce 2020 zvýší na 5,0 % a v roce 2021 pak opět mírně klesne na 4,2 %. Vláda rychle zareagovala na šíření onemocnění COVID-19 a zavedla mnoho opatření na ochranu příjmů a zaměstnanosti, se zvláštním zaměřením na podniky a osoby samostatně výdělečně činné. Navržená zmírňující opatření však nezajišťují plnou ochranu některým zranitelným skupinám na trhu práce (pracovníkům s krátkodobými smlouvami, agenturním pracovníkům). Uzavření škol a zařízení péče o děti v průběhu omezení volného pohybu osob mohlo mít obzvláště negativní dopad na ženy s četnými pečovatelskými povinnostmi. Přejít z krize by měla usnadnit podpora investic do péče o děti a do dlouhodobé péče ve spojení s pružným uspořádáním práce (např. prací na dálku). Cílenější aktivní politiky na trhu práce a rozšiřování dovedností, v konzultaci se sociálními partnery, napomáhají udržení zaměstnanců i profesním přechodům. Aktivní podpora ze strany veřejných služeb zaměstnanosti může rovněž usnadnit úspěšný návrat na trh práce, zejména v případě zranitelných skupin. Snazší a rychlejší přístup k sociální ochraně by pomohl předejít upadání do pastí chudoby a ztrátám bydlení. Výsledky vzdělávání jsou i nadále silně poznamenávány socioekonomickými nerovnostmi a nízkými investicemi. Zajištění rovného přístupu ke kvalitnímu inkluzivnímu vzdělávání a odborné přípravě, mimo jiné i v digitálním kontextu, může pomoci zlepšit úroveň dovedností a rozvinout digitální učení. Obzvláště důležité je napomáhat rozvoji digitálních dovedností, a to kromě jiného prostřednictvím podpory a průběžného vzdělávání učitelů a školitelů. Veřejné výdaje na jednoho studenta zůstávají na všech úrovních vzdělávání poměrně malé. Nedostatek kvalifikovaných učitelů svědčí o tom, že je třeba zvýšit atraktivitu tohoto povolání, zejména mezi talentovanými mladými lidmi.
- (19) Česko patří k zemím, kterých by se mohly zvláště dotknout technologické změny a které v tomto směru potřebují značné investice. Digitální transformace bude vyžadovat podporu (mimo jiné v průmyslu a ve službách) prostřednictvím cílených investic do inteligentních řešení a dovedností. Byl splněn cíl spočívající v plném pokrytí pevným širokopásmovým připojením, ale mobilní širokopásmové připojení je stále relativně drahé. Zpoždění v rozvoji infrastruktury by mohlo dopadnout zejména na zranitelné skupiny a strukturálně slabé regiony, u kterých existuje větší riziko izolace. To by se mohlo negativně promítnout i do sledování a tlumení epidemie. Mají-li být uspokojeny potřeby v oblasti připojení, jsou zapotřebí investice do sítí s velmi vysokou kapacitou (pevných i mobilních) a patřičná opatření na straně poptávky. Pro dosažení tohoto cíle bude mít zásadní význam včasné přidělení spektra 5G za předvídatelných, investičně příznivých podmínek. Rozvoj superrychlých širokopásmových služeb brzdí malá poptávka, která je dána četnými proměnnými, např. cenou připojení, kupní silou obyvatelstva nebo věkem a vzděláním lidí. České orgány jsou odhodlány rozvíjet a integrovat nové digitální technologie, ale překážkou je i nadále nízká úroveň dovedností. Jsou také odhodlány podporovat řešení založená na umělé inteligenci, ale Česko stále zaostává za vedoucími členskými státy, pokud jde o výzkumné a patentové činnosti v této oblasti.

- (20) Pro podporu hospodářského oživení bude důležité předsunout veřejné investiční projekty ve vyšší fázi připravenosti a podpořit soukromé investice, mimo jiné relevantními reformami. Ve vnitrostátním plánu v oblasti energetiky a klimatu uvádí Česko významné investiční potřeby, pokud jde o úspěšné řešení klimatické a energetické transformace a přechod ke klimatické neutralitě. Jde především o podporu obnovitelných zdrojů energie, energetickou účinnost, infrastrukturu a části přenosové soustavy. Změna klimatu už má viditelné dopady v podobě sucha a povodní a způsobuje významné hospodářské ztráty. Trvalým problémem je rovněž znečištění ovzduší. Daně ze znečištění jsou nicméně velmi nízké. V odvětví energetiky i nadále dominuje uhlí, které také zůstává důležitým motorem hospodářské činnosti ve třech českých regionech. Skutečnost, že předkladatelé projektů mají omezenou realizační kapacitu a omezená je i poradenská podpora ze strany orgánů, dále výrazně brzdí vypracování solidního souboru projektů, které by ve zmiňovaných regionech uskutečnily klimatickou a digitální transformaci. Celkově se očekává, že přechod od uhlí bude mít významné socioekonomické důsledky, a zdá se, že dosud není velká chuť investovat do technologií s nulovými nebo nízkými emisemi skleníkových plynů. Výroba energie z obnovitelných zdrojů je pod průměrem EU. V tomto odvětví chybí finanční pobídky a patřičný právní a institucionální rámec na podporu dalšího rozvoje. Také se zdá, že existuje malé povědomí o širších přínosech energetické účinnosti. Přechod na elektromobilitu je poměrně pomalý a silniční doprava se začíná řadit k hlavním spotřebitelům energie. Daně z dopravy jsou nízké a nevycházejí z emisí CO₂. Dobíjecí infrastruktura pro elektrická vozidla je stále v počátečním stadiu rozvoje. Výsledky v oblasti nakládání s odpady zůstávají vzhledem k ambicióznějším cílům průměrné. Chybí komplexní strategie pro rozvoj potenciálu oběhového hospodářství. Programování Fondu pro spravedlivou transformaci na období 2021–2027 by Česku mohlo pomoci řešit některé z problémů, které s sebou nese přechod ke klimaticky neutrální ekonomice, zejména v oblastech, které jsou zmiňovány v příloze D zprávy o České republice⁷. To by Česku umožnilo tento fond optimálně využít.
- (21) Přístup k běžným způsobům financování je lepší než průměr EU, avšak rizikové financování je méně rozvinuté. Financování vysoce rizikových domácích podniků, zejména při založení a v pozdější rozvojové fázi, je stále vzácné. Některé úspěšné inovativní iniciativy se sice dostaly na trh, ale financování rizikového a vlastního kapitálu zůstává velmi nízké. Pro rozvoj výzkumu a inovací je v Česku zapotřebí systémová reforma. Dále sice plynule rostou soukromé investice do výzkumu a vývoje, ale velké, převážně zahraniční podniky investují do nehmotných aktiv, jako je výzkum a vývoj, znatelně více než domácí podniky malé a střední velikosti. Odvětví středně a vysoce vyspělých technologií trpí nedostatkem dovedností, protože v zemi je málo absolventů přírodovědných, technických, inženýrských a matematických oborů a absolventům chybí odpovídající odborná příprava. Také propagace a podpora podnikání je stále nízká, což brzdí růst produktivity. Výrazná roztříštěnost v odvětví výzkumu vede k tomu, že finanční prostředky na výzkum a vývoj jsou příliš rozptýleny. Spolupráci veřejného a soukromého sektoru ztěžuje stávající praxe posuzování profesní dráhy výzkumných pracovníků. Užší spolupráce mezi akademickou obcí a podnikatelskou sférou, zejména prostřednictvím tzv. spin-off firem, by mohla urychlit přenos technologií a šíření inovací.
- (22) Omezení volného pohybu osob kvůli pandemii COVID-19 vyvolalo tlak na dodavatelské řetězce a mnohé podniky nemohly fungovat, přičemž zároveň postrádají

⁷ SWD(2020) 502 final.

likvidní rezervy. Nejvíce zasaženy byly automobilový průmysl a odvětví služeb. Výkon dozoru nad trhem je rozdělen mezi příliš mnoho orgánů a spolupráce a koordinace nejsou optimální. Zájem o oficiální režimy poskytující státní záruky podnikům rychle přesáhl dostupnou kapacitu. Při poskytování podpory společností lze zlepšit koordinaci a urychlit postupy. Některé zúčastněné strany mají za to, že opatření, která orgány přijaly, aby ztlumily dopad krize vyvolané pandemií COVID-19, jsou byrokratická a do reálné ekonomiky se promítají pomalu. Existuje prostor pro lepší analýzu údajů, které jsou zapotřebí k přijímání rychlých, informovaných a optimálních rozhodnutí o cílených strategiích a opatřeních pro hospodářské oživení. Obecně lze říci, že rychle se měnící právní předpisy a složité administrativní postupy jsou podnikatelskou sférou vnímány jako překážky, jež stojí v cestě investicím. Administrativní zátěž je zvláště problematická pro začínající podniky, pokud jde o licence a povolení. Významnou překážkou jsou zdlouhavá a náročná řízení k získání stavebního povolení. Navrhovaná nová stavební legislativa čelí kritice. Česko patří mezi nejméně rozvinuté členské státy, pokud jde o využívání digitálních veřejných služeb. Počet uživatelů elektronické veřejné správy zůstává hluboko pod průměrem EU. Země provádí svůj plán elektronické veřejné správy. Od roku 2020 má Česko novou „digitální ústavu“, která zakládá právo mít nejpozději od roku 2025 téměř všechny veřejné služby k dispozici elektronicky. On-line řešení nicméně nabízí jen zhruba 10 % obcí. Parlament v současné době projednává změnu daňového zákoníku, jež usiluje o větší digitalizaci daňového systému, jelikož míra elektronického podávání zůstává u některých daní poměrně nízká.

- (23) Zatímco aktuální doporučení se zaměřují na řešení socioekonomických dopadů pandemie a na usnadnění hospodářského oživení, doporučení pro jednotlivé země z roku 2019, která Rada přijala dne 9. července 2019, se rovněž zabývala reformami, které jsou nezbytné pro řešení střednědobých a dlouhodobých strukturálních problémů. Daná doporučení jsou stále relevantní a během příštího ročního cyklu evropského semestru budou dále sledována. Uvedené platí i pro doporučení týkající se investičních hospodářských politik. Posledně zmiňovaná doporučení by měla být zohledněna při strategickém programování fondů politiky soudržnosti v období po roce 2020, mimo jiné i při přijímání zmírňujících opatření a strategií pro ukončování mimořádných opatření ve spojitosti s aktuální krizí.
- (24) Výkonnost veřejného sektoru a efektivita veřejné správy v Česku jsou pod průměrem EU. Podle mezinárodních ukazatelů si Česko vede poměrně dobře, pokud jde o přístupnost informací souvisejících s veřejnou správou při koncipování politik. Hůře se mu však daří v oblasti profesionality veřejné služby, transparentnosti veřejné správy a kontroly korupce. Efektivitu veřejné správy by zvýšilo lepší strategické plánování a meziresortní koordinace a také menší roztržičnost místní správy. Rámec pro zadávání veřejných zakázek se zlepšil, ale může vyžadovat další doladění. Navzdory mírnému zlepšení zůstává pro podniky problémem korupce, která může dále brzdit hospodářskou činnost. Stále zbývá přijmout několik protikorupčních opatření, jako např. návrh zákona o lobbingu nebo o ochraně oznamovatelů.
- (25) Evropský semestr poskytuje rámec pro průběžné koordinování hospodářské politiky a politiky zaměstnanosti v Unii, které může přispět k udržitelné ekonomice. Členské státy ve svých národních programech reform na rok 2020 bilancují pokrok, pokud jde o plnění cílů udržitelného rozvoje OSN. Zajistí-li Česko plné provedení níže uvedených doporučení, přispěje k pokroku v plnění cílů udržitelného rozvoje a ke společnému úsilí o konkurenceschopnou udržitelnost v Unii.

- (26) V kontextu evropského semestru 2020 provedla Komise komplexní analýzu hospodářské politiky Česka, kterou zveřejnila ve své zprávě o České republice pro rok 2020. Posoudila také konvergenční program z roku 2020, národní program reforem na rok 2020 a opatření přijatá v návaznosti na doporučení, která byla Česku adresována v předchozích letech. Vzala v úvahu nejen jejich význam pro udržitelnou fiskální a sociálně-ekonomickou politiku v Česku, ale také jejich soulad s pravidly a pokyny Unie, neboť celkovou správu ekonomických záležitostí v Unii je třeba posílit tím, že do rozhodování členských států v budoucnu budou zahrnuty vstupy na úrovni Unie.
- (27) Ve světle tohoto posouzení přezkoumala Rada konvergenční program z roku 2020 a její stanovisko⁸ je promítnuto zejména do níže uvedeného doporučení č. 1,

DOPORUČUJE Česku v letech 2020 a 2021:

1. V souladu s obecnou únikovou doložkou přijmout veškerá nutná opatření k účinnému řešení pandemie, k udržení ekonomiky a k podpoře následného oživení. Pokud to hospodářské podmínky dovolí, provádět fiskální politiky zaměřené na dosažení obezřetných střednědobých fiskálních pozic a na zajištění udržitelnosti dluhu a současně zvýšit investice. Zajistit odolnost systému zdravotní péče, posílit dostupnost zdravotnických pracovníků, primární péči a integraci péče a zavést služby elektronického zdravotnictví.
2. Podporovat zaměstnanost aktivními politikami na trhu práce, poskytováním dovedností (včetně digitálních dovedností) a přístupem k digitálnímu učení.
3. Podpořit malé a střední podniky větším využíváním finančních nástrojů k zajištění podpory likvidity, snížením administrativní zátěže a zlepšením elektronické veřejné správy. Předsunout veřejné investiční projekty ve vyšší fázi připravenosti a podpořit soukromé investice, aby se napomohlo hospodářskému oživení. Zaměřit investice na ekologickou a digitální transformaci, zejména na vysokokapacitní digitální infrastrukturu a technologie, na čistou a účinnou výrobu a využívání energie a na udržitelnou dopravní infrastrukturu, a to mimo jiné v uhelných regionech. Zajistit inovativním podnikům přístup k financování a zlepšit spolupráci veřejného a soukromého sektoru v oblasti výzkumu a vývoje.

V Bruselu dne

*Za Radu
předseda*

⁸ Podle čl. 5 odst. 2 nařízení Rady (ES) č. 1466/97.